

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИЧКИ ПЕДАГОШКИ ЗАВОД

Милоша Обилића 39 Бањалука, Тел/факс 051/430-110, 051/430-100; e-mail: pedagogski.zavod@rpz-rs.org
Подручна канцеларија Фоча, цара Душана бб, e-mail: s.vilotic@rpz-rs.org

Број:

Датум: 11.09.2012. године

ИЗВЈЕШТАЈ
О ГРУПНОМ САВЈЕТОДАВНО-ИНСТРУКТИВНОМ РАДУ
ЗА НАСТАВНИКЕ РАЗРЕДНЕ НАСТАВЕ СА ПОДРУЧЈА ПК ФОЧА
У ЈУНУ И АВГУСТУ 2012. ГОДИНЕ

У складу с Годишњим програмом рада Републичког педагошког завода, као и властитог плана, инспектор-просвјетни савјетник за разредну наставу Слађана Вилотић, је од 27. до 29. јуна као и од 20. до 24. августа 2012. године на непосредан начин реализовала групни савјетодавно-инструктивни рад за наставнике разредне наставе из 27 основних школа из 17 општина са подручја херцеговачке, сарајевско - романијске и доњодринске регије.

Савјетовање је организовано за 13 група на 7 пунктова (Гацко, Требиње, Билећа, Рогатица, Фоча, Источно Сарајево и Пале) у складу са специфичностима географског подручја у којима се школе налазе. За прву групу учесника савјетовање је почињало у 10 часова, а за другу у 12 часова.

Анализирајући одзив учесника групном савјетодано - инструктивном раду може се закључити да је од укупно 446 наставника разредне наставе, колико их се у том моменту налазило у бази података, савјетовању присуствовало 359 или 80,49%. На основу Табеле 1 видимо да је највећи одзив наставника разредне наставе у Гацку (115,38%) и у Рогатици (104,44%) а најслабији из Невесиња (54,05%) и на Палама (63,64%). Сазнаје се да је овакав одзив условљен одласком једног броја наставника у пензију, смањењем броја одјелења услиједио је престанак радног односа наставницима на одређено вријеме, као и учешћем наставника у Комисијама за пријем у радни однос. Такође, учесници из школа на Палама саопштавају да нису благовремено обавјештени о термну савјетовања.

Табела 1. Присуство учесника на савјетовању (по школама, групама и пунктoвима)

Ред. бр.	Школа домаћин	Бр. група	Школе учеснице	Број наставника			
				План.	Прис.	%	
1	ОШ "Свети Сава" Гацко, 27.06.2012. г.	I	"Свети Сава" Гацко	26	30	115,38	79,37
		II	"Ристо Пророковић" Невесиње	37	20	54,05	
2	ОШ "Јова Јовановић Змај" Требиње, 28.06.2012. г.	III	"Вук Караџић" Требиње	20	32	88,89	82,19
			"Свети Василије Острошки" Требиње	16			
			Укупно	36			
		IV	"Јова Јовановић Змај" Требиње	29	28	75,68	
			"Свети Сава" Љубиње	8			
			Укупно	37			
3	ОШ "Свети Сава" Билећа, 29.06.2012	V	"Свети Сава" Билећа	13	30	69,77	
			"Његош" Берковићи	12			
			"Петар Петровић Његош" Билећа	18			
			Укупно	43			
4	ОШ "Свети Сава" Рогатица, 20. 08.2012.	VI	"Свети Сава" Рогатица	22	47	104,44	
			"Соколац" Соколац	23			
			Укупно	45			
5	ОШ "Веселин Маслеша" Фоча, 21.08. 2012.	VII	"Веселин Маслеша" Фоча	20	30	88,24	
			"Јован Дучић" Чајнич	14			
			Укупно	34			
		VIII	"Свети Сава" Фоча	22	26	83,87	
			"Љутица Богдан" Калиновик	5			
			"Трново" Трново	4			
	Укупно		31				
	ОШ "Веселин Маслеша" Фоча, 22.08.2012.	IX	"Рудо" Рудо	5	34	73,91	
			"Бошко Буха" Штрбци	15			
			"Вук Караџић" Вишеград	26			
Укупно			46				
6	ОШ "Свети Сава" Лукавица, 23. август 2012	X	"Свети Сава" Лукавица	23	30	93,75	
			"Јован Дучић" Касиндо	9			
			Укупно	32			
		XI	"Петар Петровић Његош" Источна Илица	15	17	70,83	
			„Алекса Шантић" Војковићи	9			
			Укупно	24			
7	ОШ "Србија" Пале, 24. август 2012	XII	"Србија" Пале	17	19	63,33	
			"Мокро" Пале	13			
			Укупно	30			
		XIII	"Пале" Пале	19	16	64,00	
			"Милан Илић Чича Шумадијски" Хан Пијесак	6			
			Укупно	25			
Свега	7	13	27	446	359	80,49	

Савјетовању су присуствовали и педагози из ОШ "Јова Јовановић Змај" Требиње, ОШ "Свети Сава" Билећа, ОШ "Свети Сава" Рогатица, ОШ "Веселин Маслеша" Фоча и ОШ "Србија" Пале.

На свим пунктовима (школе домаћини) били су обезбијеђени материјално-технички услови у складу са претходним договором што је уједно допринијело ефикасној реализацији групног-савјетодавног рад.

Циљ групног-савјетодавно инструкторног рада: *Унапређење васпитно-образовног рада у разредној настави кроз јачање стручних компетенција наставника.*

Задаци:

- Презентовање запажања инспектора-просвјетних савјетника са извршених увид у рад наставника.
- Подстицање развоја стручних компетенција наставника разредне наставе у изради и примјени НЗОТ-а.
- Давање информација за наредну школску годину (инструкције за планирање, програмирање, припремање и реализовање наставног процеса, вођење педагошке документације у разредној настави као и примјену актуелног Правилника о оцјењивању ученика у основној школи).
- Презентовање начина сарадње и стручне подршке наставницима разредне наставе од стране стручног савјетника

У складу са постављеним циљем и задацима групног-савјетодавно инструкторног рада утврђен је сљедећи

Дневни ред :

1. Запажања инспектора-просвјетних савјетника са извршених увид у рад наставника
2. Стручно-педагошка тема: *Задаци објективног типа као инструмент провјере школског постигнућа ученика*
3. Информације за наредну школску годину
4. Разно

Анализа реализације групног-савјетодавно инструкторног рада

У прелиминарном дијелу, савјетник се упознао са учесницима и истакао важност и улогу наставника разредне наставе у реформском процесу образовања који има за циљ унапређење наставног процеса и достизање васпитно - образовних исхода који за резултат имају функционално знање ученика у складу са потребама савременог друштва. Након тога је услиједио договор да се стручна тема обради последња како би се континуирано, систематично и функционално реализовао дневни ред савјетовања.

Презентовање запажања инспектора - просвјетног савјетника са извршених увид у рад наставника се односила на сљедеће теме:

- **Планирање и програмирање наставних садржаја** је веома разнолико у паркси од тога да се глобални планови и програми разрађује на наставне јединице до тематског са наведеним бројем часова за сваку област, што је свакао препорука већине аутора који су се бавили овом проблематиком. Такође, предочена је чињеница да се код једног броја наставника примјећује генерацијско преузимање планова и програма од колега па су евидентне разлике у уписаним програмима и реализованим наставним јединицама у одјељенској књизи, педагошкој документацији наставника у стручној служби школе као и у њиховој личној

документацији што указује на неозбљан и нестручан приступ овом веома важном процесу васпитно-образовног рада. Обавеза свих наставника је да детаљно проуче НПП као и уджбенике како би што квалитетније планирали и програмирали наставне садржаје од чега свакако зависи и реализација истих.

- **Припремање наставног процеса** је обавеза сваког наставника у складу са Рјешењем о 40-часовној радној недељи, а пракса показује да један број наставника и даље се не припрема за све часове (све предмете и све типове часова) већ за само неке часове обраде преобладајућег предмета. Како би наставни процес био у служби достизања образовних исхода, неопходно је и обавезно континуирано и квалитетно се припремати примјењујући адекватне савремене дидактичко-методичке моделе организације и реализације часа при томе користећи поливалентне методе, облике и средства.

- **Увидом у реализацију наставног часа**, примјеђено је да један број наставника акценат сатавља на главни дио часа занемарујући уводни дио који има незапамћиву функцију а односи се на стварање повољне социјално-емоционалне, мотивационе и радне климе, као и завршни дио који је у служби добијања повратне информације како ученицима тако и наставницима о ефектима рада.

- **Оцјењивање постигнућа ученика** је свакако област наставног процеса која заслужује посебно и детаљно разматрање. Практика показује да извјестан број наставника не поштује континуитет оцјењивања ученика што доводи до недозвољеног оптерећења ученика, било да је ријеч о усменом или писменом провјеравања њиховог постигнућа. Такође, увидом у начин усмене провјере постигнућа ученика као и у израду и примјену НЗОТ-а код једног броја наставника евидентна је нестручност и површност што је свакако један од разлога зашто се одлучило за ову стручно-педагошку тему савјетовања, о којој ће нешто касније бити више ријечи. Евидентно је и непосједовање ученичких радова у просторијама школе, што свакако није допустиво.

- С обзиром на концепцију савјетовања, у сарадњи са колегом др. Маринком Савићем, **презентовани су резултати екстерне провјере постигнућа ученике 5. разреда из српског језика и математике**, коју је он провео на репрезентативном узорку у регији Бијељина и Бирач (Прилог бр. 2.).

Након презентовањих резултата учесници савјетовања су дискутовали по свим наведеним областима. Већина се слаже да је неопходно што чешће посјећивати школе, тј. вршити непосредни увид у њихов рад, као и вршити екстерне провјере постигнућа ученика јер презентовани резултати указују да су нижи од резултата који су добијени интерним провјерама постигнућа ученика.

Такође, ово је још један од додатних разлога зашто је неопходно оцјењивању посветити већу пажњу, самим тим што екстерне провјере постигнућа ученика су нешто што предстоји у наредном периоду и ученике од првог дана треба навикавати да уче за знање а не за оцјену и само на тај начин ће бити компатибилнији резултати интерних и екстерних провјера постигнућа ученика а који објективније одражавају њихов ниво усвојености релативно трајних знања.

Давање информација за наредну школску годину се односило на инструкције за планирање, програмирање, припремање и реализовање наставног процеса, вођење педагошке документације у разредној настави као и примјену актуелног правилника. На основу претходно образложених запажања инспектора-просвјетног савјетника може се заључити да је неопходно:

- Наставне планове и програме стручно и благовремено планирати и уписати у одјељенске књиге као и на предвиђене обрасце те исте доставити стручној служби школе и посједовати их у личној документацији која треба да је доступна свима онима који врше стручни увид у исте;

- Редовно се писмено припремати за све наставне предмете и све типове часова, тако да писмене припреме садрже све неопходне дидактичко-методичке елементе

прилагођене структури одјељења. Такође, треба да су доступне свима онима који врше стручни увид у исте;

- Часове је неопходо реализовати поштујући дидактичко-методичка правила и принципе. И о истим водити уредну документацију у одјељенској књизи.

- Оцјењивање ученика треба да је у складу са докимолошким и методолошким парвилама како би се субјективност свела на минимум и обезбиједио стручан приступ у утврђивању напредовања ученика сходно њиховим индивидуалним могућностима, а самим тим и оставреност образовних исхода. Оцјењивање треба да је континуирано и благовремено евидентирано у одјељенској књизи а евентуалне грешке неопходно је прописно кориговати без употребе коректора или сл. Евиденција о ученичким радовима треба да је у просторијама школе како би била доступна свима онима који врше стручни увид у исте као и родитељима ученика.

Поред наведеног, учесници су упознати са новим Правилником о оцјењивању ученика у основној школи. Тачније, истакнути су елементи који се односе на праћење, провјеравање и оцјењивање ученика, вођење билежница, портфолија и досијеа за ученике. Наглашено је да су децидно наведени критерији оцјењивања како за дјецу са посебним потребама тако и за све друге, као и начин извођења закључних оцјена и др. Неопходно је поменути да је извјестан број наставника саопштио да је тек сазнао за нови Правилник и одређене измјене у њему.

Подстицање развоја стручних компетенција наставника разредне наставе у изради и примјени НЗОТ-а је реализовано презентацијом стручно-педагошке теме: *Задаци објективног типа као инструмент провјере школског постигнућа ученика.*

С обзиром да се докимологија као педагошка дисциплина не изучава као одвојен предмет на наставним факултетима већ у оквиру дидактике, методика и педагогије одлучило се говорити о овој теми како би се подстакле сумње и релексије тренутних начина докимолошке праксе. За поједине дијелове који треже додатна проучавања учесници су упућени на стручну литературу која им у том смислу може бити од користи. У Прилогу бр. 1, у POWERPOINT- презентацији, се налази цјелокупан садржај стручне теме, као и предложена шира литература у Прилогу бр. 3. Разматрани сегменте стручно-педагошке теме су:

- Терминолошка разграничења (школско постигнуће, праћење, провјеравање, оцјењивање).
- Блумова таксономија (основни елементи праћења, вредновања и оцјењивања усменог и писменог постигнућа ученика).
- Врсте провјеравања школског постигнућа (усмено и писмено).
- Примјер скала оцјењивања усменог постигнућа ученика.
- Типови писмене провјере постигнућа ученика (задаци објективног типа, тест и есеј).
- Задаци објективног типа (типови задатака објективног типа)
- Специфичности у изради ЗОТ-а (начин њихове формулације у одређеној ситуацији у складу са нивоом усвојености знања).
- Кораци у изради ЗОТ-а.
- Примјена ЗОТ-а.
- Примјер критерија оцјењивања постигнућа ученика.
- Гаусова крива у вредновању и оцјењивању ученика (благ, стог, умјерено строг учитељ).
- Модели претварања броја бодова у оцјене – бодовне скале (за дискусију и утврђивање најквалитетнијих начина).
- Закључна разматрања.
- Мисао о важности улоге учитеља у наставном процесу.

Кроз дискусију се сазнало да наставници разредне наставе примјењују различите начине израде и бодовања ЗОТ.-а у смислу да су код неких захтјеви прениски а код других можда и превисоки, тачније најнижи проценат за оцјену довољан (2) је 20%, код других је 30% а код трећих и до 40%. Такође, има и оних који те проценте изводе и на другачије начине тј. сходно постављеним циљевима, одређеним наставним предметима и наставним областима које провјеравају па тај проценат варира у складу са тим. Може се закључити да ова шароликост у приступу вредновања и оцјењивања писменог постигнућа ученика може као негативне последице да има различите нивое усвојености релативно трајних знања за одређене оцјене па тако у једној школи ученици ће имати оцјену довољан са минимумом знања од 20% а у другој од 40% што ће се одразити и на њихове успјехе као и на резултате екстерних постигнућа ученика али и за даље нивое школовања. О овоме свакако треба да се детаљније и стручније поведе рачуна, с тога се сматра да је данашња тема стручног усавршавања у многостручној отклонила постојеће недоумице и дала неопходне смјернице за квалитетнији, стручнији и објективнији приступ у утврђивању нивоа постигнућа ученика а самим тим и њиховог оцјењивања.

Утврђивање актуелног нивоа постигнућа ученика је основа за даље поступке и начине рада како би се обезбедио континуиран напредак ученика у зони наредног развоја а све у циљу достизања функционалног знања ученика.

Под таким **Разно** разговарало се о:

- **Броју писмених вјежби као и начину њиховог планирања, оцјењивања и евидентирања у одјељенским књигама.** Један број учесника истиче да оцјењује све предвиђене писмене вјежбе као и друге видове писмене провјере постигнућа ученика па им се као проблем јавља евиденција у одјељенској књизи због недовољно простора за уписивање свих датума и свих оцјена како надлежна инспекција од њих захтјева. Већи број наставника је сагласан да је неопходно оцјењивање писмених вјежби радити на начин да се сваки ученик не оцјењује сваку писмену вјежбу већ по процјени наставка у зависности од исхода који се желе постићи. Било је и мишљења да је најнеадекватнији начин вредновати писмене вјежбе на принципу портфолија, тј. сумарних оцјена за исти тип писмених провјера, што је свакако један од савременијих начина праћења напредовања ученика а самим тим и оцјењивања њиховог постигнућа.

- Учесници су истакли да је неопходно **утицати на усклађивање НПП-а са уџбеницима као и на отклањање грешака у њима.**

- Изнијели су проблем вођења евиденције у дневницима у смислу **уписивања датума и оцјене без назнака која је област или наставна јединица провјеравана** (што им, како кажу, отежава процес памћења када су шта питали), па су сходно томе упућени на вођење биљежнице за квалитетнији и континуиранији процес праћења напредовања ученика, што свакако налаже Правилник о оцјењивању ученика

- **Презентовање начина сарадње и стручне подршке наставницима разредне наставе од стране стручног савјетника** се односило на то да су учесници упознати са сједиштем инспектора - просвјетног савјетника, затим са личним контактима али и начином на који ће се сарадња одвијати а то је: непосредним увидом у њихов рад, заједничку организацију и реализацију огледних часова те афирмацију истих, као и консултације по било којој указаној потреби, а све у циљу унапређења наставног процеса и давању стручне подршке за реализацију истог.

Након што су дискусије успјешно окончане учесницима су подијељене евалуативне листе а потом и сертификати. Резултати евалуације савјетовања су представљени табеларно, по сегментима, како у наставку и слиједи:

Табела 2.

Анализа евалуације групног савјетодавно-инструктивног рада за наставнике разредне наставе 2012. године									
Мјесто савјетовања		Гацко	Требиње	Билећа	Рогатица	Фоча	Источно Сарајево	Пале	СВЕГА
Број група		2	2	1	1	3	2	2	13
Број учесника		50	60	30	47	90	47	35	359
А) СТРУЧНА ТЕМА									
Садржај стручне теме									
Оцјена (%)	5	30 (60,00)	55 (91,67)	14 (46,67)	13 (27,66)	59 (65,56)	26 (55,32)	25 (71,43)	222 (61,84)
	4	19 (38,00)	5 (8,33)	12 (40,00)	30 (63,83)	30 (33,33)	20 (42,5)	9 (25,71)	125 (34,82)
	3			3 (10,00)	4 (8,51)	1 (1,11)	1 (2,13)	1 (2,86)	10 (2,79)
	2	1 (2,00)		1 (3,33)					2 (0,56)
	1								
Просј. оцјена		4,56	4,92	4,30	4,19	4,74	4,53	4,69	4,58
Могућност примјене у пракси									
Оцјена (%)	5	23 (46,00)	41 (68,33)	14 (46,67)	10 (21,28)	26 (28,89)	15 (31,91)	19 (54,29)	148 (41,23)
	4	26 (52,00)	16 (26,67)	16 (53,33)	30 (63,83)	49 (54,44)	30 (63,83)	16 (45,71)	183 (50,97)
	3	1 (2,00)	3 (5,00)		6 (12,77)	15 (16,67)	2 (4,25)		27 (7,52)
	2				1 (2,13)				1 (0,28)
	1								
Просј. оцјена		4,44	4,63	4,47	4,04	4,12	4,28	4,54	4,33
Начин презентације стручне теме									
Оцјена (%)	5	33 (66,00)	50 (83,33)	22 (73,33)	21 (44,68)	69 (76,67)	32 (68,09)	31 (88,47)	258 (71,87)
	4	15 (30,00)	10 (16,67)	8 (26,67)	18 (38,30)	18 (20,00)	15 (31,91)	4 (11,43)	88 (24,51)
	3				3 (6,38)	3 (3,33)			6 (1,67)
	2	2 (4,00)			4 (8,51)				6 (1,67)
	1				1 (2,13)				1 (0,28)
Просј. оцјена		4,58	4,83	4,73	4,14	4,73	4,68	4,89	4,66

Може се закључити да су се учесници по овом питању веома позитивно изјаснили. Тачније, средња оцјена *Стручне теме* у цјелини износи 4,51.

ДНЕВНИ РЕД									
Нове информације у контексту проширења знања									
Оцјена (%)	5	23 (46,00)	39 (65,00)	11 (36,67)	6 (12,77)	32 (35,56)	22 (46,81)	19 (54,29)	152 (42,34)
	4	26 (52,00)	18 (30,00)	11 (36,67)	24 (51,06)	45 (50,00)	20 (42,55)	16 (45,71)	160 (44,59)
	3	1 (2,00)	3 (5,00)	5 (16,67)	16 (34,04)	11 (12,22)	1 (2,13)		37 (10,31)
	2			2 (6,67)	1 (21,13)	2 (2,22)	4 (8,51)		9 (2,51)
	1			1 (3,33)					1 (0,28)
Просј. оцјена		4,44	4,60	3,97	3,74	4,19	4,28	4,54	4,26
Значај тема и питања о којима се разговарало за будући васпитно-образовни рад									
Оцјена (%)	5	35 (70,00)	49 (81,67)	21 (70,00)	26 (55,32)	59 (65,56)	29 (61,70)	29 (82,86)	248 (69,08)
	4	15 (30,00)	11 (18,33)	5 (16,67)	16 (34,04)	27 (30,00)	15 (31,91)	6 (17,14)	95 (26,46)
	3			4 (13,33)	5 (10,64)	4 (4,44)			13 (3,62)
	2						3 (6,38)		3 (0,84)
	1								
Просј. оцјена		4,70	4,82	4,57	4,70	4,61	4,49	4,83	4,64

Што се тиче оцјене *Дневног реда*, може се закључити да су се учесници по овом питању такође веома позитивно изјаснили и средња оцјена износи 4,45.

ОРГАНИЗАЦИЈА САВЈЕТОВАЊА

Мјесто савјетовања	Гацко	Требиње	Билећа	Рогатица	Фоча	Источно Сарајево	Пале	СВЕГА	
Трајање савјетовања									
Оцјена (%)	5	25 (50,00)	51 (85,00)	21 (70,00)	36 (76,60)	67 (74,44)	39 (82,98)	24 (68,57)	263 (73,26)
	4	20 (40,00)	9 (25,00)	5 (16,67)	10 (21,28)	18 (20,00)	8 (17,02)	9 (25,71)	79 (22,01)
	3	5 (10,00)		1 (3,33)	1 (2,13)	2 (2,22)		2 (5,71)	11 (3,06)
	2			3 (10,00)		3 (3,33)			6 (1,67)
	1								
Просј. оцјена	4,40	4,85	4,47	4,74	4,66	4,93	4,63	4,67	
Услови реализације									
Оцјена (%)	5	24 (48,00)	46 (76,67)	24 (80,00)	19 (40,42)	51 (56,67)	34 (72,34)	19 (54,29)	217 (60,46)
	4	23 (46,00)	13 (21,66)	4 (13,34)	22 (46,81)	32 (35,56)	12 (25,53)	15 (42,86)	121 (33,70)
	3	3 (6,00)		1 (3,33)	6 (12,77)	7 (7,77)	1 (2,13)	1 (2,86)	19 (5,29)
	2		1 (1,67)						1 (0,28)
	1			1 (3,33)					1 (0,28)
Просј. оцјена	4,42	4,73	4,67	4,27	4,49	4,70	4,51	4,54	
Комуникација међу учесницима									
Оцјена (%)	5	18 (36,00)	47 (78,33)	11 (36,67)	13 (27,66)	41 (45,56)	33 (70,21)	26 (74,29)	189 (52,65)
	4	20 (40,00)	10 (16,67)	14 (46,67)	16 (34,05)	36 (40,00)	13 (27,66)	9 (25,71)	118 (32,87)
	3	7 (14,00)	3 (5,00)	1 (3,32)	15 (31,91)	10 (11,11)	1 (2,13)		37 (10,31)
	2	2 (4,00)		2 (6,67)	3 (6,38)	3 (3,33)			10 (2,79)
	1	3 (6,00)		2 (6,67)					5 (1,39)
Просј. оцјена	3,96	4,73	4,00	3,83	4,31	4,68	4,74	4,33	
Активност учесника									
Оцјена (%)	5	13 (26,00)	38 (63,33)	6 (20,00)	4 (8,51)	27 (30,00)	31 (65,96)	20 (57,14)	139 (38,72)
	4	23 (46,00)	18 (30,00)	14 (46,67)	32 (68,09)	41 (45,56)	14 (29,79)	15 (42,86)	157 (43,73)
	3	8 (16,00)	4 (6,67)	3 (10,00)	11 (23,40)	12 (13,33)	2 (4,25)		40 (11,15)
	2	3 (6,00)		5 (16,67)		10 (11,11)			18 (5,01)
	1	3 (6,00)		2 (6,66)					5 (1,39)
Просј. оцјена	3,80	4,57	3,57	3,85	3,94	4,62	4,57	4,13	

Организација савјетовања је такође, од старне учесника, веома позитивно оцјењена, сходно томе средња оцјена износи 4,42.

ЈАСНОЋА ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ИНСПЕКТОРА-ПРОСВЈЕТНОГ САВЈЕТНИКА									
Мјесто савјетовања	Гацко	Требиње	Билећа	Рогатица	Фоча	Источно Сарајево	Пале	СВЕГА	
Оцјена (%)	5	37 (74,00)	31 (51,66)	23 (76,67)	28 (59,57)	70 (77,78)	34 (72,34)	33 (94,29)	256 (71,31)
	4	11 (22,00)	29 (48,34)	4 (13,33)	12 (25,53)	20 (22,22)	13 (27,66)	2 (5,71)	91 (25,35)
	3			1 (3,33)					1 (0,28)
	2	2 (4,00)			7 (14,89)				9 (2,51)
	1			2 (6,67)					2 (0,55)
Просј. оцјена	4,66	4,52	4,53	4,29	4,78	4,72	4,94	4,64	
КОМУНИКАЦИЈА ИЗМЕЂУ ИНСПЕКТОРА-ПРОСВЈЕТНОГ САВЈЕТНИКА И УЧЕСНИКА									
Оцјена (%)	5	28 (56,00)	50 (83,33)	19 (63,33)	16 (34,04)	66 (73,33)	37 (78,72)	34 (97,14)	250 (69,63)
	4	14 (28,00)	8 (13,34)	8 (26,67)	19 (40,42)	21 (23,34)	10 (21,28)	1 (2,86)	81 (22,56)
	3	4 (8,00)	2 (3,33)		7 (14,89)	3 (3,33)			16 (4,46)
	2	3 (6,00)		1 (3,33)	4 (8,51)				8 (2,23)
	1	1 (2,00)		2 (6,67)	1 (2,13)				4 (1,12)
Просј. оцјена	4,30	4,80	4,37	3,96	4,70	4,79	4,97	4,57	
ОПШТИ УТИСАК О САВЈЕТОВАЊУ									
Мјесто савјетовања	Гацко	Требиње	Билећа	Рогатица	Фоча	Источно Сарајево	Пале	СВЕГА	
Оцјена (%)	5	32 (64,00)	54 (90,00)	18 (60,00)	20 (42,55)	59 (65,56)	35 (74,47)	32 (91,43)	250 (69,63)
	4	15 (30,00)	6 (10,00)	9 (30,00)	20 (42,55)	29 (32,22)	12 (25,53)	3 (8,57)	94 (26,19)
	3	3 (6,00)		1 (3,33)	6 (12,76)	2 (2,22)			12 (3,34)
	2				1 (2,12)				1 (0,28)
	1			2 (6,67)					2 (0,56)
Просј. оцјена	4,58	4,90	4,30	4,25	4,63	4,74	4,91	4,64	

Учесници савјетовања су веома задовољни *Јасноћом презентације инспектора-просвјетног савјетника* што потврђује и средња оцјена 4,64.

Такође, учесници су задовољни и начином *Комуникације инспектора-просвјетног савјетника* са њима и средња оцјена износи 4,57.

Општи утисак учесника о савјетовању је веома позитивно оцјењен и средња оцјена износи 4,64.

Табела 3.

Б) КОЛИКО ЈЕ ОВО САВЈЕТОВАЊЕ УТИЦАЛО НА ВАШУ СПРЕМНОСТ/ЖЕЉУ ДА УБУДУЋЕ УЧЕСТВУЈЕТЕ НА ОВАКВИМ САВЈЕТОВАЊИМА									
Мјесто савјетовања	Гацко	Требиње	Билећа	Рогатица	Фоча	Источно Сарајево	Пале	СВЕГА	
Оцјена (%)	5	17 (34,00)	35 (58,33)	11 (36,66)	6 (12,77)	39 (43,33)	14 (29,79)	20 (57,14)	142 (39,55)
	4	31 (62,00)	25 (41,67)	15 (50,00)	32 (68,10)	43 (47,78)	33 (70,21)	14 (40,00)	193 (53,76)
	3	2 (4,00)		2 (6,67)	4 (8,51)	8 (8,89)		1 (2,86)	17 (4,74)
	2				5 (10,64)				5 (1,39)
	1			2 (6,67)					2 (0,56)
Просј. оцјена	4,30	4,58	4,10	3,82	4,34	4,30	4,54	4,30	

Као што се види из претходне Табеле 3, учесници су *Утицај овога савјетовања на њихову спремност за учеће на наредим савјетовањима* позитивно оцјенили и то средњом оцјеном 4,30. Претходно дате оцјене су образлагали на сљедећи начин:

Табела 4.

Објшњење спремности/жеље за учеће на оваквим савјетовањима	
Тврдње	Број испитаника који се изјаснио
Квалитетнија су савјетовања када савјетник уживо излаже тему а не као до сада. Само наставити овако.	7
Разбијање недоумица.	5
Стручно, јасно и врло интересантно и поучно	4
Било је веома пријатно и задовољство слушати овакво излагање.	4
Углавном сазнамо нешто ново што нам у пракси може користити.	3
Размјена искустава	3
Савјетовање врло успешно, пожељна оваква савјетовања и у будуће.	3
Доста тога је било познато, али никада није сувишно да се понови. Најзначајнији су били критерији оцјењивања.	2
Неписмен видео.	2
Немам негативан став према савјетовању.	2
Квалитетан садржај предавања.	2
Савјетовање је изузето корисно са јасним акцентом на постизање квалитетног вор-а и сматрам да оваквих савјетовања треба да буде још више.	2
Пријатна интеракција.	2
Учеће је непрекидан процес а шаблонизам било ког типа је негативна појава у настави.Треба непрекидно настојати на побољшању квалитета наставе.	1
Поређећи са претходним годинама више је од одличног.	1
Тек сам почела радити и свако ново искуство ми је од велике помоћи.	1
УКУПНО	44

Као што се види, учесници савјетовања су се и писмено изјаснили, иако је већи број истих мишљења саопштен у усменој комуникацији, да је много квалитетнији непосредни начин савјетовања од претходних путем видео линка.

У циљу што ефикаснијег и просторно економичнијег прегледа три сета отворених питања, након појединачне анализе података могу се објединити и груписати на следећи начин.

Табела 5.

В) 1. Наведите бар двије нове ствари које сте научили?	
Тврдње	Број испитаника који се изјаснио
Модел претварања броја бодова у оцјене – бодовне скале.	266
Начин израде ЗОТ-а	80
Прваилник о оцјењивању.	31
Литература.	13
Критерији оцјењивања-оцјењивачка решетка.	12
Упутства завођење администрације.	9
Докимологија.	5
Блумова такономија.	4
Распоред планираних писмених провјератреба бити истакнут на огласној табли.	2
Утврдила знање.	2
Ученик може бити оцјењиван н сваком часу.	1
Контакт са савјетником.	1
Нашла сам се у свим примјерима што ме весели.	1
Укупно	427

Табела 6.

В) 2. Кад би сте планирали овакво савјетовање, шта бисте још додали?	
Тврдње	Број испитаника који се изјаснио
Више примјера из праксе.	65
Више комуникације међу учесницима. Размјена искустава.	15
Више динамике у презентацији.	2
Више живе комуникације.	2
Конкретни одговори.	1
Пракса на првом мјесту.	1
Уважавати мишљења колега која желе дати више информација.	1
Све је било добро организовано, у потпуности обухваћено и лијепо и темељно објашњено. Излагање одлично; пажња на нивоу и учесници мотивисани за рад. Све похвале за стручност и знање. Наставити и даље са оваквим начином рада и савјетовања. Одлично.	88
УКУПНО	175
Савјетовања на тему:	
Анализа и разговор о унапређењу ННП-а и уджбеника.	18
Огледни час.	13
Рад са дјецом са пп.	5
Рад у комбинованом одјељењу.	5

Оцјењивање постигнућа ученика у првом разреду.	4
Примјенити ЗОТ по школама, обавити тестирања и донијети примјере .	4
Примјери планова, програма и припрема.	4
Примјери успјешно одржаног часа и писмене припреме за тај час.	4
Рад по нивоима.	1
Сарадња са родитељима, како одолит притисцима.	1
Вођење досије ученика.	1
Понудити наставницима електронске обрасце за писане припреме.	1
Оцјењивање вјештина.	1
Вишекомпонентно оцјењивање.	1
Теме везане за рад у првом разреду.	1
Поред оцјењивања говорити и о васпитном дијелу рада школе.	1
Упутства за огледни час.	1
Општа провјера умјећа наставног особља (усмене провјере, задаци)	1
Да тема наредног савјетовања буде што је наведено у тачки 3.	1
УКУПНО	68

Као што се види, наставници разредне наставе дали су приједлоге тема за будућа савјетовања.

Табела 7. 3. Који савјет бисте дали организатору савјетовања?	
Тврдње	Број испитаника који се изјаснио
Радионички тип рада.	45
Чешће организовати савјетовања (два пута годишње).	41
Штампани материјал подијелити и дати литературу.	18
Више конкретних ствари, мање теорије.	11
Непосредна савјетовања су много пактичнија и кориснија у односу на досадашња путем линка	7
Мање групе учесника.	5
Спорије излагати.	4
На савјетовању обрадити 2 теме.	2
Размјена искустава међу учесницима.	2
Више састајања, боља сарадња.	1
Радити у августу сва савјетовања.	1
Радити савјетовања по разредима.	1
Округли сто.	1
Озвучење.	1
Довести и наставнике предметне наставе.	1
Првити паузе како би учесници размијенили мишљења.	1
УКУПНО	142

Као резултати дискусије али и писмене евалуације савјетовања може се закључити да учесници очекују:

Табела 8. 4. Остали коментари и приједлози!	
Тврдње	Број испитаника који се изјаснио
Већа толеранција за учитеље.	6
Опремање школа наставним средствима јер већина школа има креду и таблу.	3
Израдити заједнички годишњи, дјелимично оперативни план и програм по школама, регијама или на нивоу републике.	2
Свиђа ми се што је тема актуелна и погодна за примјену у пракси.	2
Посјета бар једном у години дана, ако то дозвољавају могућности Завода	2
Посјетити Невесиње, присуствовати настави.	2
Чешће посјете савјетника	1
Што већа контрола рада школама, тестирање, праћење, присуствовање.	1
Да не будете сторги, да савјетујете, долазите.	1
Средњорочно планирање васпитња и образовања од стране државе.	1
Више тестова од стране РПЗ-а са тачно утврђеним метријским карактеристикама истарживања, упоредити ЗОТ-а различитих учитеља и школа.	1
Уџбенике побољшати	1
Организовати стручне тимове који ће чешће да посјећују школе.	1
Активност и већа сарадња између организатора и учитеља.	1
Сложила бих се у потпуности са наведеним. Критерији оцјењивања на ширем подручју би требали да буду већи, процентуално је много ученика који постижу одличан успјех.	1
Школе морају да се дигну на већи ниво. Организација на нивоу, што више оваквих савјетовања. Било је стручно, едукативно, садржајно, корисно, успјешно, јасно и у пријатној атмосфери слушати лијепо излагање. Наставити само овако и даље. Све похвале. Одлично. Хвала на разумијевању нашег рада.	80
УКУПНО	106

Закључак

На основу претходно датих наративних и табеларних анализа може се закључити да је савјетовање протекло у најбољем реду на обострано задовољство како наставника тако и савјетника.

Наставници разредне наставе су веома задовољни начином организације и реализације групног-савјетодавно инструктивног рада са општим препорукама да се и у будуће настави са истим квалитетом и стручношћу, као и непосредним радом.

Сугеришу да се савјетовања одржавају чешће као и непосредни увиди у рад школа и наставника јер се на тај начин обезбјеђује квалитетнија обострана комуникација и сарадња с циљем унапређења наставног процеса.

Инспектор-просвјетни савјетник
Слађана Вилотић